

מצע חד"ש לבחירות לכנסת ה-18

חד"ש תתמודד בבחירות לכנסת ה-18 (פברואר 2009) כתנועה יהודית-ערבית בעלת ניסיון עשיר בשדה המאבק המדיני והחברתי. לחד"ש שותפים המפלגה הקומוניסטית הישראלית, התחברות-תראבוט, חזיתות מקומיות, חוגי ציבור ואישים יהודים וערבים.

חד"ש היא התנועה העקבית ביותר בהגנה על עקרונות השלום הצודק, על האינטרסים של העובדים ושל האוכלוסייה הערבית. חד"ש פועלת בשיטתיות לאחדות מאבק, ולכן אנו קוראים לכל המסכימים עם עקרונות חד"ש, יהודים וערבים, נשים וגברים, לתמוך בה בבחירות וליטול חלק בפעילותה ובמאבקה.

בבחירות הקרובות לכנסת מוטלת עלינו אחריות גורלית: להציל את שני עמי הארץ מהמדיניות הרת האסון, שהובילה למלחמת רבת הקורבנות בעזה, וקודם לכן – למלחמת לבנון השנייה; שמעמיקה את הכיבוש ומרחיבה את ההתנחלויות, כדי לחסל את הסיכוי לשלום עם הפלסטינים; שמחריפה את האפליה והנישול של האוכלוסייה הערבית; שמרחיבה את האבטלה והורסת את שירותי החינוך והבריאות; שמשליטה נורמות שלטון מושחתות ופסולות. הממשלות בעשור האחרון העשירו את האלפיון העליון באמצעות הפרטות ורפורמות במס, והחריפו באופן חסר תקדים את העוני והמצוקה החברתית בישראל.

בתקופה שמאז הבחירות לכנסת ה-17 (2006), ניהלה חד"ש מערכות פוליטיות וחברתיות, אשר ביססו את מעמדה כשמאל העיקרי והעקבי בישראל, כשמאל מדיני וחברתי יהודי-ערבי. חד"ש השיגה הישגים ראויים לציון בבחירות לרשויות המקומיות, להסתדרות הכללית, להסתדרות המורים, לאגודות הסטודנטים ולוועדי הסטודנטים הערביים. חד"ש נשאה את דגל המאבק נגד האבטלה, לפתרון מצוקת הדיור ולסגירת פערים בתקציבי הרשויות המקומיות. חד"ש שמרה על מעמדה ככוח הפוליטי המוביל בקרב האוכלוסייה הערבית.

חד"ש מטפחת שיתוף פעולה, המבוסס על מצע משותף ועל נורמות של כבוד הדדי, שותפות יהודית-ערבית וקיום התחייבויות. כל ברית נבחנת ביישומה בפעולה היומיומית למען קידום השלום והשוויון, למען הזכויות של העובדים, של המיעוט הערבי, של הנשים ושל הסטודנטים והצעירים העובדים.

בבחירות הקרובות חיוני למנוע בזבז קולות של שוחרי השלום והשוויון, יהודים וערבים. חד"ש, שמילאה תפקיד פוליטי מהותי בהיותה גוש חוסם ימין בתקופת ממשלת רבין – תנהג כך גם בעתיד, אם תקום ממשלה שתקדם את השלום הצודק, השוויון והרווחה החברתית. חד"ש תתייצב באופן חד נגד כל ממשלת ימין או ממשלת "אחדות לאומית", ותנהל מאבק ללא פשרות נגד המפלגות הגזעניות, הדוגלות בטרנספר ובנישול העם הפלסטיני ממולדתו.

חד"ש דבקה בדרכה ובמצעה, שעמדו במבחן. נמשיך לפעול לשלום קבע, המבוסס על כינון מדינה פלסטינית, שבירתה ירושלים המזרחית, בצד מדינת ישראל; להגנת זכויות העובדים ולמען תעסוקה למובטלים; להצלת שירותי החינוך, הבריאות והרווחה; להגנת החירויות הדמוקרטיות; לשוויון האישה; נגד כל צורות האפליה; להגנת הילדים והקשישים; ולשמירת הסביבה.

אנו מדגישים, שישראל לא תוכל להיות מדינה דמוקרטית אם תימשך מדיניות האפליה הלאומית כלפי האוכלוסייה הערבית-פלסטינית בישראל. שוויון לאומי ואזרחי הוא זכותו הבלתי-מעורערת של המיעוט הלאומי הערבי בישראל, המבוססת על זכותו לצדק במולדתו.

עמדות חד"ש ומאבקה רב-השנים תרמו רבות לשינויים בעמדות הציבור הישראלי בשאלות השלום והשוויון. הסיסמה של חד"ש – שתי מדינות, ישראל ופלסטין – מקובלת כבר על רוב הציבור הישראלי, ואילו ההתנגדות להפרטה ולחיסול רשת הביטחון הסוציאלי והתמיכה ברעיונות הצדק החברתי – מקובלות בקרב ציבורים רחבים.

חיזוק חד"ש הוא חיזוק הכוח העקבי, הלוחם ומרחיק הראות, המשרת נאמנה את האינטרסים האמיתיים של שני העמים, הישראלי והפלסטיני. חד"ש מציעה חלופה מדינית וחברתית במסגרת יהודית-ערבית איתנה, שעמדה במבחן; מסגרת אשר מתווה את הדרך הנכונה לשלום צודק, כולל ויציב, לשוויון מלא ולהתקדמות לקראת חברה של צדק חברתי, שבמרכזה - הדאגה לאדם, לתנאי חיו, לפיתוח אישיותו, לסביבתו ולעתידו.

א. להשגת שלום ישראלי-פלסטיני וישראלי-ערבי צודק, כולל ויציב

הנושא העיקרי של המאבק לשלום הוא עיצובו של הסדר הקבע הישראלי-פלסטיני. מפלגות הימין (קדימה, הליכוד) וגם חלק ממפלגת העבודה, סוברים שדי לתת לפלסטינים כאלו-מדינה, שתותר את מרבית המתנחלים במקומם ותפקיע מידי הפלסטינים את זכותם לעצמאות לאומית בכל השטחים שנכבשו ביוני 1967, לרבות ניהול מדיניות החוץ והביטחון. אנו שוללים גישה זו מכול וכול.

השלום הצודק, הכולל והיציב, חייב להתבסס על כיבוד זכויות כל העמים והמדינות באזורנו, לרבות ישראל והעם הפלסטיני, על יסוד החלטות עצרת האו"ם ומועצת הביטחון.

יסודות השלום הם:

1. פינוי כל ההתנחלויות ונסיגת ישראל מכל השטחים הפלסטיניים שנכבשו מאז מלחמת יוני 1967 - מכל שטחי הגדה המערבית ומירושלים המזרחית.
 2. העם הערבי הפלסטיני יממש את זכותו להקמת מדינתו העצמאית הריבונית בגדה המערבית, ברצועת עזה ובירושלים המזרחית, בצד מדינת ישראל. קווי ה-4 ביוני 1967 יהיו גבולות השלום המוכרים והבטוחים בין מדינת ישראל לבין המדינה הפלסטינית.
 3. במסגרת הסכם השלום הקבוע והיציב, תוכר ירושלים המערבית כבירת מדינת ישראל וירושלים המזרחית - כבירת פלסטין העצמאית. ההסכמים יבטיחו שיתוף פעולה בין שתי הבירות, גישה חופשית למקומות הקדושים, תנועה חופשית בין שני חלקי העיר.
 4. יובטח פתרון צודק לבעיית הפליטים הפלסטינים, בהתאם להחלטות האו"ם (המכירות בזכותם לבחור בין שיבה למולדתם לבין קבלת פיצויים) ובמסגרת המשא-ומתן.
 5. כינון שלום עם לבנון וסוריה על בסיס קווי ה-4 ביוני 1967 והחזרת רמת הגולן לסוריה.
 6. הסדרי השלום יעוגנו בהסכמים בין מדינות, אשר יהוו את הבסיס החוקי לחיים חופשיים מאיום ומשימוש בכוח, לדו-קיום בשלום ביניהן ולא-התערבות של מדינה אחת בעניינים הפנימיים של מדינה אחרת. הסכמי השלום יכללו ערובות לביטחון כל המדינות באזור ולא-ערעור על גבולותיהן המוכרים והמוסכמים.
- שלום ישראלי-ערבי כולל יפתח את הדרך להסכמים נוספים, מתוך רצון חופשי, בין מדינת ישראל לבין המדינה הפלסטינית העצמאית ומדינות ערביות אחרות בנושאים שונים, לרבות כלכליים, שיש בהם אינטרס משותף.

חד"ש תיאבק:

להוצאת צה"ל מכל שטחי הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית; להפסקת בנייתה של חומת ההפרדה ולהריסת חלקיה שכבר נבנו מעבר לקו הירוק; להפסקת השליטה בפועל של ישראל על רצועת עזה והתערבותה בניהול החיים הפנימיים, לרבות בנייתם של נמלי אוויר וים, להעברת השליטה במעברים מרצועת עזה ואליה ליד הרשות הפלסטינית והבטחת חופש תנועה בהם; נגד מהלכים חד-צדדיים מצד ישראל ולביצוע ההסכמים החתומים בין ישראל לרשות הפלסטינית; לניהול רציני, אחראי ומהיר של המו"מ על הסדר הקבע, המבטיח את נסיגת ישראל מכל השטחים הכבושים ואת הקמת המדינה הפלסטינית העצמאית בצד ישראל; לשחרור כל האסירים הפוליטיים הפלסטינים; לפירוק כל ההתנחלויות שהוקמו בגדה המערבית הכבושה, לרבות בירושלים המזרחית; להפסקת הריסת הבתים והפקעת קרקעות פלסטיניות; לשים קץ למדיניות הסגר הכלכלי, המרעיב את העם הפלסטיני והמנוצל למטרות סחטנות פוליטית כלפי הרשות הפלסטינית; לסיכול התוכניות התוקפניות של ארצות-הברית באזור, לרבות המלחמה המתוכננת נגד אירן; לביטול ההסכם האסטרטגי בין ישראל לארה"ב ולנקיטת מדיניות חוץ

עצמאית על-ידי ישראל; לסיכול התוכנית האמריקאית, המתואמת עם ישראל, בדבר הקמת צירים צבאיים אסטרטגיים במזרח-התיכון, ובמקום זאת - להקמת מערכת איזורית חדשה במזרח-התיכון, אשר תתבסס על שוויון ושיתוף פעולה מועיל אהדדי, ואשר תשרת את האינטרסים האמיתיים של כל מדינות ועמי האיזור, ללא יוצא מן הכלל.

ב. הגנה על ענייני העובדים וזכויותיהם

1. קביעת סדר עדיפויות חדש, החותר למציאות של צדק חברתי, על יסוד חלוקה צודקת של ההכנסה הלאומית; הפחתה של 50% בהוצאות הצבאיות וביטול כל ההוצאות להתנחלויות בשטחים הכבושים; הפחתת שיעור הריבית שגובים הבנקים המסחריים עד ל-3% ריבית ריאלית; הפחתת שיעורי המיסים המוטלים על העובדים והגדלת שיעורי המיסים המוטלים על המעבידים, הבנקים, חברות ההון והעסקים הגדולים; הטלת מס אמת על רווחים בבורסה; ביטול של כל ההפרטות שנעשו עד כה של חברות ממשלתיות, בנקים ושירותים ציבוריים ועירוניים ושל כל התכניות להפרטה של חברות ממשלתיות ושירותים ציבוריים; הגנה על המשק הישראלי מפני תכתיבים של חברות רב-לאומיות והגנה על הייצור המקומי מפני יבוא בתנאי היצף.

2. הגנה על רמת חיי העובדים ותנאי עבודתם: הבטחת עבודה לכל דורש; מאבק נגד האבטלה ונגד פיטורים מהעבודה; תשלום דמי אבטלה מלאים למובטלים החל מהיום הראשון ולמשך 12 חודש; ביטול תכנית מהל"ב ("תכנית ויסקונסין") והענקת הכשרה מקצועית על חשבון המדינה, תוך גילוי כבוד למובטלים והבטחת קיומם; קיצור שבוע העבודה ל-35 שעות, ללא קיצוץ בשכר; העלאת שכר המינימום ל-60% מהשכר הממוצע במשק; ביעור התופעה של שכר הנופל משכר המינימום; חתימה על הסכם תוספת יוקר שיבטיח לשכירים פיצוי מלא (100% מעליית המדד) על ההתייקרויות; שוויון העובד הערבי בהשגת עבודה, בשכר ובתנאים הנלווים; אכיפת חוקי העבודה; ביטול שיטת ההעסקה באמצעות חברות כוח-אדם וקבלנים; השוואת שכרם וזכויותיהם של העובדים הזרים לאלה המקובלים לגבי עובדים ישראלים ושילובם באיגודים המקצועיים; אכיפת החוקים והתקנות לגבי בטיחות וגהות בעבודה.

3. הגנה על הנוער העובד; ביטול אפלייתם לרעה בשכר של בני נוער עובדים; קיום קפדני של החוקים המגינים על הנוער העובד; אחריות המדינה להשכלה של י"ב כיתות לכל נערה ונער עובדים.

4. נגד כל פגיעה בזכויות המבוטחים בקרנות הפנסיה; העברת הניהול של קרנות הפנסיה מידי חברות הביטוח לידי העובדים באמצעות ההסתדרות הכללית; הגנה על עתיד קרנות הביטוח הסוציאלי; חקיקת חוק פנסיה ממלכתית חובה על חשבון המדינה והמעבידים.

5. הבטחת שוויון הזדמנויות לכול, ללא אפליה בשל מין, לאום, דת, עדה, גיל, מצב משפחתי, נטייה מינית, מוגבלות פיזית או נפשית או בשל כל סיבה אחרת.

6. ביטול כל החוקים והתקנות הפוגעים בזכויות העובדים ובאיגודים המקצועיים; חקיקת חוק יסוד: זכויות חברתיות.

7. הגנה על עצמאות המוסד לביטוח לאומי; ביטול כל ההקלות שניתנו למעבידים בתשלום דמי הביטוח הלאומי; הגדלת הקיצבות לילדים, לקשישים, לנכים וליתר מעוטי הכנסה לרמה של 35% לפחות מהשכר הממוצע.

ג. פיתוח שירותי הבריאות, החינוך, הדיור, הרווחה, התרבות והספורט

1. הבטחת הזכות לשירותים חברתיים אוניברסליים, על בסיס שוויוני, לרבות לשירותי בריאות וחינוך חינם, להשכלה, לדיור ולאיכות חיים. המדינה תישא באחריות לשירותים הציבוריים ותממן את פעילותם

השוטפת ואת פיתוחם בהתאם לצורכי האוכלוסייה. פיתוח השירותים הציבוריים ייעשה תוך מניעת הפרטתם ויכלול צעדים של העדפה מתקנת.

2. הגנה על מערכת הרפואה הציבורית כמערכת שוויונית ונגישה וביטול התכניות להפרטת בתי-החולים; הנהגתו מחדש של המס המקביל, שישולם ע"י המעבידים ויהיה מיועד כולו למימון שירותי הבריאות הציבורית; מילוי קפדני של התחייבות הממשלה להשלמת המימון הדרוש ליישום חוק ביטוח בריאות ממלכתי; ביטול תשלומי ההשתתפות בשירותי המניעה, בביקור אצל רופא ובתרופות שבסל; הכללת בריאות השן בסל הבריאות.

קביעת מנגנון לעדכון קבוע בחוק של 2% בשנה לסל הבריאות, תוך מתן מענה להזדקנות האוכלוסייה ולשינויים הטכנולוגיים, לרבות להכללתן של תרופות חדשות; הבטחת מקומות אשפוז הולמים לכל החולים הסיעודיים וחיסול תור הממתנים; הפעלת תוכנית לאומית לצמצום הפערים במדדי הבריאות בין תושבים ערבים לתושבים יהודים; הגדלת התקציבים לגמילה מסמים ולמאבק בסחר בסמים; הכללת בריאות הנפש בסל הבריאות הניתן באמצעות קופות החולים; שיתוף נציגי הצרכנים בקבלת החלטות בנושא של סל הבריאות ובנושאים אחרים הנוגעים להם.

3. הבטחת חינוך חינם, הלכה למעשה, בכל המסגרות החינוכיות-לימודיות: ממעונות היום ועד לאוניברסיטה; חקיקת חוק זכויות הילד; ניהול מדיניות של העדפה מתקנת לקבוצות המקופחות בקרב הילדים והנוער. הגדלת התקציבים לחינוך; שיפור התנאים הפיסיים ופתרון בעיות הבטיחות בבתי-הספר; העלאת שכר המורים ושיפור תנאי עבודתם; בלימת תהליכי המסחר במערכת החינוך; ביטול ההעדפה התקציבית לבתי-ספר יחודיים; צמצום המספר המירבי של התלמידים בכיתה ל-25; יישום מלא של חוק החינוך המיוחד ושל חוק השילוב, כך שלכל הילדים הזקוקים לו יוענקו תנאים חינוכיים ופיסיים הולמים; השלמת הפעלתו של חוק חינוך חינם מגיל 3 עד שנת 2011; שיפור מהותי בטיפול בילדים בפנימיות ובילדים קרבנות התעללות; הנהגת מפעל הזנה בתשלום סמלי בכל בתי הספר שבהם פועל יום חינוך ארוך.

4. ביטול שכר הלימוד במוסדות הציבוריים להשכלה גבוהה; קידום זכויות הסטודנטים ונגד כל פגיעה בחופש הביטוי וההתארגנות הפוליטית שלהם; הכרה בהתארגנויות של הסטודנטים הערבים והבטחת שילובם באופן שוויוני במרקם החיים האוניברסיטאי; הגנה על האוניברסיטאות מפני תכניות הפרטה; העלאת תקציבי הממשלה המיועדים להשכלה הגבוהה;

5. קביעת סל מצרכים ושירותים בסיסי, לו יהיה זכאי כל תושב; צמצום משמעותי בממדי העוני; קביעה בחוק של אחריות המדינה לביטחון תזונתי של כל תושבי ישראל ולקיום אנושי בכבוד.

6. הבטחת חיים בכבוד לכל הקשישים, תוך סיפוק צרכיהם המיוחדים; הגדלת התקציבים לטיפול בקשישים במסגרת הקהילה, בבתי אבות ובמוסדות; התשלום עבור התרופות למחלות כרוניות יהיה סמלי בלבד.

7. הבטחת הזכות לדיור ברכישה או בשכירות לכל הזקוקים לו, ללא אפליה; החזרי ההלוואה או גובה שכר הדירה לא יעלו על 20% מההכנסה נטו של המשפחה או האזרח; עדכון שוטף של ההלוואות לדיור; בנייה ציבורית באמצעות חברות שיכון ציבוריות ובמחירים זולים.

8. הגדלה משמעותית של ההקצבות הממשלתיות לרשויות המקומיות והרחבה מהותית של סמכויותיהן. הפחתת הארנונה על דירות מגורים והפיכתה למס המותאם להכנסה ולא לשטח הדירה.

9. פיתוח הספורט העממי והרחבת התמיכה בספורט ההישגי, תוך השוואת התמיכה בספורט נשים לזו הניתנת לספורט גברים; הפחתה משמעותית בתשלום עבור פעילות במתנ"סים.

10. הגדלה משמעותית של התקציבים הממשלתיים למוסדות התרבות; העלאת תקציב התרבות לאחוז אחד מתקציב המדינה; חיזוק וקידום מעמדו של היוצר והרחבת התמיכה ביצירה הישראלית המקורית

בשפות השונות; עידוד הפקות מקור בתיאטרון ובקולנוע; ביצוע חוק הקולנוע; עידוד התאגדות אנשי קולנוע וטלוויזיה, במטרה להבטיח להם תנאים סוציאליים וקידום חקיקה שתגן על זכויותיהם; ערוץ 1, כערוץ ממלכתי, יטפח תרבות דיון והפקות מקור באיכות גבוהה, תוך ייצוג הולם של כל מגוון התרבויות הקיים בישראל והפסקת ההתעלמות מהציבור הערבי; הגדלת התקציבים לספריות הציבוריות.

ד. הגנה על החירויות הדמוקרטיות

1. אישור חוקה דמוקרטית, שתגן על זכויות האדם והאזרח היסודיות, על הזכויות החברתיות, על אופייה החילוני של המדינה ועל שוויון אזרחיה.

2. ביעור הגזענות והדיפת סכנת הפשיזם; מאבק נגד כל ביטויי האפליה והאלימות, הניזונות ממדיניות האפליה הלאומית ומתפיסות גזעניות; חקיקה ואכיפת חוקים האוסרים אפליה, הסתה לטרנספר, הסתה גזענית, והסתה על רקע עדתי, אתני, מגדרי או בשל נטייה מינית.

3. הבטחת חירויות הביטוי, הדעה, העיתונות, ההתאגדות, הפעילות הפוליטית, המצפון, האמונה והפולחן הדתי; הכרה בזכות לסרב לשרת מטעמי מצפון בשטחים הכבושים או בצה"ל בכלל.

4. ביטול מצב החירום ותקנות ההגנה לשעת חירום; חקיקת חוק לאיסור עינויים.

5. הפרדת הדת מהמדינה; ביטול כל חוקי הכפייה הדתית; מאבק בכל צורות הקנאות העדתית; הנהגת נישואים וגירושים אזרחיים; הכרה במסגרות משפחתיות אלטרנטיביות – חד-הוריות, חד-מיניות ומעורבות.

6. נגד שינוי שיטת הבחירות היחסיות-רובניות הדמוקרטיות לכנסת.

7. יישום תוכניות לימודים בבתי-הספר ובמוסדות החינוך בכל הזרמים, אשר יחנכו את הצעירים לכיבוד האדם, נגד קיפוח בשל השתייכות לאומית, אתנית או עדתית, נגד קיפוח מגדרי או בשל נטייה מינית, נגד מיליטריזם, לדמוקרטיה, לאחווה יהודית-ערבית ולידידות בין העמים; הוצאת סממנים מיליטריסטיים, כגון תוכניות "הדור הבא", מבתי הספר.

ה. שוויון האוכלוסייה הערבית בישראל

1. הכרה באוכלוסייה הערבית-פלסטינית בישראל כמיעוט לאומי, לו שמורה הזכות לשוויון זכויות לאומי ואזרחי בתחומים הפוליטי, החברתי והתרבותי.

2. הפסקת הפקעת הקרקעות הערביות, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות קביעה מקפחת של שטחי השיפוט, הפוגעת ביישובים ובתושבים ערבים; הפסקת מדיניות הריסת הבתים; הכרה בכל היישובים הערביים הלא-מוכרים בצפון ובנגב והקמת רשויות מקומיות בהם; מימוש זכותם של תושבי איקרית ובירעם, גאבסיה וכפרים אחרים לשוב לכפריהם; הכרה בזכויות העקורים, שכפריהם נהרסו ב-1948; הכרה בזכותם של ערביי הנגב להמשיך להתגורר במקומותיהם ולהקים יישובים חקלאיים; החזרתן לבעליהן של קרקעות, שהופקעו "לצרכי ציבור" ולא נעשה בהן שימוש במשך שנים, או שמוצעות כעת למכירה במסגרת הפרטת אדמות המדינה.

3. למען תהיה ישראל מדינה המבטיחה שוויון לכל אזרחיה, תיאבק חז"ש לחקיקת חוק יסוד: שוויון האדם; לביטול האפליה והדיכוי הלאומי בכל המישורים; להבטחת שוויון מלא לאזרחים הערבים בארץ,

וכדי שסמלי המדינה, לרבות הדגל וההמנון, יהלמו את העקרונות האלה; להדיפתן של התכניות הגזעניות בדבר "החלפת אוכלוסייה". חד"ש מתנגדת לכפיית שירות לאומי במסווה של "התנדבות", כמו גם לניסיון להיאחז בהתנגדות לכפייה כזאת כהצדקה לאפליה.

4. מאבק עקבי נגד בידול עדתי באוכלוסייה הערבית בישראל; קידום אחדות דמוקרטית לוחמת של האוכלוסייה הערבית וטיפוח ערכים מתקדמים בקרבה; ביטול גיוס החובה המוטל על הצעירים הערבים-הדרוזים.

5. ניהול מדיניות של העדפה מתקנת, שתשווה את תקציבי הרשויות המקומיות הערביות לתקציבי הרשויות המקומיות היהודיות ותאיץ את סגירת הפער העצום הקיים ביניהן בתחומי הפיתוח, החינוך, הבריאות, איכות הסביבה, התיעוש, הדיור, הספורט והתרבות.

6. שוויון הזדמנויות ליזמים ערבים בקבלת אשראי וסיוע ממשלתי בפיתוח פרויקטים בתעשייה, בבניין, בשירותים ועוד.

7. עידוד הקמת פרויקטים לתעשייה ולתיירות בערים וביישובים הערביים והכרה בהם כאזורי פיתוח.

8. עידוד התיירות ביישובים הערביים.

9. העברת רכוש ההקדש המוסלמי מידי רשויות המדינה לידי מוסדות נבחרים של התושבים המוסלמים, והגנה על זכותם לבחור במוסדותיהם הדתיים.

10. הכרה בגופים המייצגים את האוכלוסייה הערבית בישראל; שיתוף האוכלוסייה הערבית, בהתאם למשקלה בכלל האוכלוסייה, בוועדות התכנון והבנייה ובמוסדות ציבוריים אחרים.

11. שוויון לפלחים הערביים במכסות ייצור ושיווק ובסיוע ממשלתי; הגדלה משמעותית במכסות מי ההשקיה; הגנה מפני תחרות של יבוא במוצרים מסורתיים של הפלחים (שמן זית וזיתים).

12. שיפור מהותי בתנאים וברמה של מערכת החינוך הערבית; הקמתה בנצרת של אוניברסיטה ששפת ההוראה בה ערבית; פתיחת שערי ההסתדרות והגופים הממלכתיים והציבוריים לקליטת אקדמאים ערבים מובטלים; הסרת המכשולים מזרעם של בוגרי המוסדות ללימודי רפואה והבטחת התנאים הדרושים לעמידה בבחינות ולעבודה במקצועם.

ו. ביטול האפליה העדתית בכל התחומים והגנה על ענייניהם של תושבי שכונות העוני ועיירות הפיתוח

1. הגדלת התקציבים לשיפור רמת השיכון, הבריאות והחינוך באזורים אלה והבטחת תעסוקה לתושביהם; הקמת תיכונים עיוניים והבטחת רמה גבוהה של הוראה בבת-הספר בשכונות ובערי הפיתוח באמצעות תגמול מורים ותוכניות העשרה.

2. שיקום פסי של שכונות העוני ושילוב פתרון בעיות הדיור של תושביהן בכל תוכנית לבנייה מחדש של השכונה; בניית דיור להשכרה עבור תושבים שאינם יכולים לרכוש דירה; הקצאת דיור ציבורי בשכר דירה נמוך לזוגות צעירים מעוטי אמצעים ולמשפחות מרובות ילדים.

3. כדי שישראל תהיה דמוקרטית, שוויונית וסובלנית, ישתלבו אמצעי התקשורת ההמונית בהפצת התרבויות השונות ובמערכה נגד האפליה העדתית והאתנית; יובטח מקום ראוי בתכניות הלימודים לעשייה התרבותית היהודית-מזרחית ולהפרכת דעות קדומות.

ז. שוויון בין המינים בכל התחומים

1. חקיקת חוק יסוד: שוויון בין המינים, אשר יתבסס על האמנה הבינלאומית בדבר ביטול כל צורות האפליה נגד נשים, לרבות סחר בנשים.
2. יישום העיקרון של העדפה מתקנת בכל תחום שבו סובלות נשים מאפליה או מת-ייצוג.
3. הבטחת עבודה למובטלות; תשלום שכר שאינו נופל משכר המינימום לנשים עובדות, ובעיקר לאלה המועסקות באמצעות חברות כוח-אדם; עד שיונהג חינוך חינוך גם במעונות יום, התשלום של הורה עבור מעון יום לא יעלה על 20% משכרו/ה; הכרה של שלטונות המס בהוצאה להחזקת ילדים במעון או בתשלום למטפלת.
4. אכיפתם של חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, חוק עבודת נשים וחוק שכר שווה לעובדת ולעובד; הבטחת שוויון האישה, הלכה למעשה, בהשגת עבודה, באפשרויות הקידום ובתנאים הסוציאליים; הבטחת קיום בכבוד למשפחות שבראשן הורה אחד.
5. אכיפה נמרצת של החוקים נגד אלימות גופנית, מינית ונפשית במשפחה; הגדלה מהותית של התקציבים המיועדים לסיוע לנשים, קורבנות אלימות וניצול, וניהול מסע הסברה רחב בעניין זה; מאבק בלתי-מתפשר נגד רצח נשים, לרבות בטענה הפסולה של "כבוד המשפחה", נגד סחר בנשים ונגד פורנוגרפיה.
6. הגדלת ייצוג הנשים וחיזוק מעמדן בכל הרשויות הממלכתיות והעירוניות הנבחרות ובמוסדות הציבוריים והתרבותיים השונים, לרבות במוסדות חד"ש ובסיעות חד"ש; טיפוח פעילות המקדמת שוויון הזדמנויות לנשים בפעילות פוליטית וחברתית.
7. חינוך לשוויון באמצעות הוצאתם אל מחוץ לחומרי הלימוד של תכני לימוד קיימים, אשר מקבעים סטריאוטיפים נשיים וגבריים, והכנסת תכני לימוד המטפחים חשיבה שוויונית.

ח. הגנת הסביבה וצדק סביבתי

1. גיבוש מדיניות כוללת של הגנה על הסביבה ואימוץ עקרונות של צדק סביבתי. פעולה תקיפה נגד האינטרסים הכלכליים העומדים מאחורי ההרס הסביבתי. הגנה מיוחדת על התושבים סביב ריכוזי התעשייה. קידום השוויון בשימוש בכלל המשאבים הסביבתיים.
2. הגנה על הקרקעות מפני השתלטות למטרות רווח של נדל"ניסטים ומפני שימוש בזבזני. הפסקת הפרטת הקרקעות, הבטחה שמקרקעי ישראל ישמשו באופן שוויוני את כל התושבים, יהודים וערבים; העמדת שמורות הטבע והגנים הלאומיים לשימוש הציבור ללא כל תשלום.
3. גיבוש תוכנית לאומית להגנת בריאות הציבור מפני מפגעים סביבתיים. אכיפת החוקים למניעת זיהום ופגיעה בסביבה והחמרת העונשים המוטלים על המזהמים; מדיניות אכיפה תקיפה במיוחד כלפי מפעלים מזהמים; הטלת מלוא עלויות הזיהומים על המזהמים עצמם בהתאם לעקרון "המזהם משלם"; חיוב מפעלי תעשייה להקים מתקנים המונעים את זיהום האוויר והסביבה; העמדת המידע על מצב הסביבה לרשות הציבור; החמרת ההגבלות על שימוש בכימיקלים בחקלאות לאור התקנים המקובלים בעולם.
4. הקצאת תקציבים הולמים למניעת זיהום האוויר, המים והסביבה ולטיפול במפגעים אקולוגיים; בחינה מחדש של חומרי ההדברה המורשים לשימוש בחקלאות, לאור התקנים המקובלים בעולם; קידום

החיסכון באנרגיה והשימוש באנרגיה נקייה כדוגמת שמש ורוח; הגנה על מקורות המים, הים והנחלים מזהום תעשייתי ואחר.

5. הגנה על זכויות בעלי חיים בישראל; הקמתה של רשות לאומית להגנת החי, אשר תהיה כפופה למשרד להגנת הסביבה; קידום חקיקה להגברת פיקוח על ניסויים בבעלי-חיים ולהצבת סטנדרטים לתנאי גידול של בעלי-חיים במשקים.

5. הבטחת התקציבים הדרושים לחיבור כל הערים והיישובים, לרבות הערביים, לפרויקט הביוב הארצי ולהקמת מתקנים לסילוק פסולת ולטיהור שפכים.

6. מתן עדיפות ברורה לתחבורה הציבורית על חשבון צמצום השקעות בכבישים; הבטחת שירותי תחבורה ציבורית ברמה גבוהה ליישובי הפריפריה וליישובים הערביים; הפסקת ההפרטה של התחבורה הציבורית והבטחת איכותה וזמינותה; פיתוח תחבורה מסילתית והפחתת מחירי הנסיעות ברכבת; פיתוח שבילי אופניים בערים; עצירת המשך הפיתוח של פרויקט "כביש חוצה ישראל" ופרויקטים דומים של הפרטת כבישים, שהם אסון חברתי ואקולוגי; תכנית ארצית למלחמה בתאונות דרכים.

7. הגנה בחוק ובהוראות התקציב על מרכזי הערים כסביבות מגורים ותרבות ושימור אופיים הייחודי.

8. הפסקת הפרטת התשתיות הסביבתיות בקרקעות, בתחבורה, בשירותי המים ובמשק האנרגיה.

9. הפסקת הכניעה לחברות הסלולריות. איסור הקמת אנטנות סלולריות בצמידות לבתי מגורים, לבתי ספר ולגני ילדים.

10. ביטול הפטור הגורף שיש לצבא מיישום חקיקה סביבתית; הכפפת הצבא והתעשיות הצבאיות לכללי התכנון הכלליים.

ט. חיסול הנשק להשמדה המונית

1. איסור הפיתוח, הניסוי והשימוש בכל סוגי הנשק להשמדה המונית.

2. הפסקת מירוץ החימוש הקונבנציונלי והלא-קונבנציונלי.

3. הצטרפות ישראל לאמנה הבינלאומית לאי-הפצת הנשק הגרעיני וביטול "האופציה הגרעינית" הישראלית; חתימת ישראל על כל האמנות המגבילות את מירוץ החימוש והמקדמות פירוק נשק, לרבות האמנה האוסרת שימוש במוקשים נגד אדם.

4. פירוז המזרח-התיכון ואגן הים התיכון מכל נשק להשמדה המונית: גרעיני, כימי וביולוגי.

5. פיקוח ציבורי על התוצרת הגרעינית ומוצרי הלוואי שלה, על הפסולת הגרעינית ועל ייצוא נשק מישראל; פיקוח סביבתי הדוק לגבי זיהומי קרקע וקרינה של כל מתקן לייצור ולאחסון נשק להשמדה המונית.

חד"ש- החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

ת"ד 26205, תל-אביב 61261

טל' 03-6293944 04-8536504 www.hadash.org.il info@hadash.org.il